

AD 86/26

LIMITE

CONF-ME 37

PŘÍSTUPOVÝ DOKUMENT

Předmět: SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE
– kapitola 17: Hospodářská a měnová politika

SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE

Kapitola jednání 17: Hospodářská a měnová politika

Tento postoj Evropské unie vychází z jejího obecného postoje určeného pro přístupovou konferenci s Černou Horou (AD 23/12 CONF-ME 2) a podléhá zásadám jednání, které jsou v něm potvrzeny, především:

- názory vyjádřenými kteroukoliv ze stran ohledně některé kapitoly jednání nebude v žádném případě dotčeno případné stanovisko k jiným kapitolám;
- dohody, a to ani částečné, dosažené v průběhu jednání o kapitolách, jež mají být postupně posouzeny, nemohou být před dosažením celkové dohody považovány za konečné;
- jakož i požadavkům uvedeným v bodech 24, 28, 41 a 44 rámce pro jednání.

EU Černou Horu vybízí, aby pokračovala ve sbližování právních předpisů s *acquis* EU s cílem zajistit jeho účinné provádění a prosazování a aby již před přistoupením rozvíjela politiky a nástroje tak, aby se co nejvíce přiblížily politikám a nástrojům EU, přičemž připomíná, že před přistoupením může vstoupit v platnost *acquis* nové.

EU bere na vědomí, že Černá Hora ve svém vyjednávacím postoji AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 a dodatku k němu AD 64/26 CONF-ME 28 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 17, jak bylo v platnosti ke dni 28. srpna 2026, a prohlašuje, že bude připravena jej provádět ode dne přistoupení k Evropské unii.

Měnová politika

EU oceňuje významný pokrok, jehož Černá Hora dosáhla při sbližování svých právních předpisů s *acquis* EU s cílem zajistit funkční, institucionální, osobní a finanční nezávislost centrální banky.

EU bere na vědomí, že zákon o centrální bance Černé Hory zajišťuje a provádí všechny čtyři zásady nezávislosti centrální banky (funkční, institucionální, osobní a finanční nezávislost) v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU) a statutem Evropského systému centrálních bank (ESCB) a Evropské centrální banky (ECB). Uvedený zákon jako hlavní cíl centrální banky Černé Hory výslovně stanoví zachování cenové stability. Aniž je dotčen tento základní mandát, centrální banka podporuje rovněž hospodářské politiky EU.

EU bere na vědomí, že centrální banka Černé Hory působí při plnění svých cílů nezávisle, přičemž uvedený zákon zakazuje jakýkoli vnější vliv na její rozhodovací procesy a subjekty, mimo jiné i ze strany vládních orgánů nebo jiných subjektů. Tato zásada se vztahuje i na rozhodnutí této banky, která nemohou být schválena, zrušena, odvolána nebo jakýmkoli jiným způsobem změněna vnějšími orgány, s výjimkou soudního přezkumu.

EU konstatuje, že zákon o centrální bance Černé Hory stanoví pro guvernéra, viceguvernéry a další členy bankovní rady šestileté funkční období se silnou ochranou proti jejich svévolnému odvolání, neboť podmínky pro odvolání z funkce jsou plně v souladu se statutem ESCB a ECB. Dále bere na vědomí, že zákon rovněž definuje kritéria způsobilosti, pravidla neslučitelnosti a omezení týkající se zaměstnání po skončení funkčního období, aby se zabránilo jakémukoli střetu zájmů.

Pokud jde o finanční nezávislost, EU konstatuje, že zákon o centrální bance Černé Hory je v souladu se statutem ESCB a ECB. Dále konstatuje, že centrální banka Černé Hory podle uvedeného zákona nezávisle vytváří vlastní příjmy, přijímá svůj finanční plán a roční výkazy a určuje zisky a ztráty a rozdělení zisku. Banka má zavedeny auditní mechanismy, včetně jmenování nezávislého externího auditora. EU očekává, že tyto záruky přispějí k finanční udržitelnosti a operační nezávislosti této banky a ochrání ji před politickým vlivem. V zájmu zachování finanční nezávislosti centrální banky Černé Hory je důležité, aby vláda Černé Hory dodržovala dohodu dosaženou s touto bankou o poplatcích za služby, které jsou důležitým zdrojem příjmů a přispívají k finanční nezávislosti a operační autonomii této banky.

EU vítá změnu článku 143 černohorské ústavy, která byla přijata dne 24. srpna 2026 a která dále posiluje funkční nezávislost centrální banky.

EU bere na vědomí, že právní rámec Černé Hory zakazuje měnové financování veřejného sektoru a je v souladu s článkem 123 SFEU a statutem ESCB a ECB.

Dále bere na vědomí, že řada právních změn, mimo jiné odvětvových právních předpisů týkajících se úvěrových institucí, penzijních fondů, ochrany a pojištění vkladů, se zabývala otázkou zákazu zvýhodněného přístupu veřejných orgánů k finančním institucím, jak vyžaduje článek 124 SFEU. EU konstatuje, že tyto změny, které budou použitelné od okamžiku přistoupení, zajistí plný soulad s *acquis* EU v této oblasti.

EU zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité, aby Černá Hora zachovala nezávislost své centrální banky a chránila ji před nepatřičným politickým vlivem, zejména tím, že bude plně dodržovat a provádět zákon o centrální bance Černé Hory a další relevantní právní předpisy.

EU konstatuje, že Černá Hora dosáhla významného pokroku v procesu integrace své centrální banky do ESCB, že vypracovala plán integrace a že nadále posiluje nezbytné administrativní, technické a provozní kapacity, aby mohla po přistoupení plnit úkoly související s ESCB.

Uplatňování rámce SFEU pro přijetí eura na Černou Horu

EU opakovaně zdůraznila, že jednostranně vyhlášené zavedení eura („euroizace“) v hospodářství Černé Hory je v rozporu s odůvodněním obsaženým ve Smlouvě o fungování EU, která stanoví jasnou institucionální cestu k přijetí eura. Pro přijetí eura musejí členské státy EU dosáhnout vysokého stupně udržitelné konvergence, který se měří splněním čtyř nominálních konvergenčních kritérií (cenové stability, fiskální udržitelnosti, směnného kurzu a dlouhodobých úrokových sazeb), přičemž se zároveň zohlední další faktory důležité pro hospodářskou integraci a konvergenci, jak je stanoveno v čl. 140 odst. 1 SFEU a v Protokolu (č. 13) o konvergenčních kritériích.

EU připomíná obecný postoj pro přístupovou konferenci s Černou Horou (AD 23/12 CONF-ME 2), v němž se uvádí, že používání eura Černou Horou, o němž rozhodly černoohorské orgány za výjimečných okolností, je zcela odlišné od členství v eurozóně a že touto otázkou se bude třeba během jednání zabývat. Kromě toho se v něm dodává, že se Černá Hora bude od přistoupení účastnit hospodářské a měnové unie jako členský stát, na který se vztahuje výjimka, a k eurozóně by měla přistoupit, až v tomto smyslu rozhodne Rada na základě hodnocení týkajícího se splnění nezbytných podmínek.

EU rovněž připomíná společný postoj EU ke kapitole 17 (AD 4/18 CONF-ME 2), v němž se uvádí, že EU rozhodne o způsobu uplatňování unijního rámce pro přijetí eura ještě před prozatímním uzavřením této kapitoly. EU proto vypracovala a Černé Hoře předložila řešení, které zohledňuje výjimečnou situaci Černé Hory a zajišťuje, aby posouzení konvergence uplatňované vůči Černé Hoře bylo z hospodářského hlediska rovnocenné posouzení uplatňovanému vůči ostatním členským státům a aby řádně umožňovalo posoudit, zda Černá Hora dodržuje vysoký stupeň udržitelné konvergence požadovaný v článku 140 SFEU.

EU oceňuje, že Černá Hora navrhované řešení upraveného rámce pro posouzení konvergence pro účely přijetí eura formálně přijala a splnila páté kritérium stanovené ve společném postoji EU AD 4/18 CONF-ME 2.

Upravený rámec pro posouzení konvergence Černé Hory se stane součástí smlouvy o přistoupení.

Hospodářská politika

EU bere na vědomí, že Černá Hora dosáhla značného pokroku v přípravě na koordinaci hospodářských politik členských států EU v souladu se SFEU. Vítá zásadní milník, jehož bylo dosaženo při sbližování statistik s požadavky Evropského systému národních a regionálních účtů z roku 2010 (ESA 2010), zejména pokud jde o předkládání údajů, tabulek a soupisů týkajících se vládní finanční statistiky a postupu při nadměrném schodku, což je klíčové pro sledování vnitrostátních rozpočtů podle článku 126 SFEU. EU Černou Horu vyzývá, aby dosáhla další harmonizace se statistickými požadavky a požadavky na transparentnost vnitrostátních rozpočtových rámců, a bere na vědomí závazky Černé Hory v tomto ohledu v rámci kapitoly 18 (Statistika) přístupových jednání.

EU konstatuje, že přijetím zákona o rozpočtové a fiskální odpovědnosti dne 24. srpna dosáhla Černá Hora v zásadě souladu se směrnicí 2011/85/EU. Uvedený zákon zahrnuje hlavní prvky, které jsou požadovány v pravidlech EU pro rozpočtové rámce, včetně fiskálních pravidel, střednědobého rozpočtového rámce, silnějšího rozpočtového plánování a plnění rozpočtu, sestavování rozpočtu podle výkonnosti, řízení veřejného dluhu, monitorování fiskálních rizik a zřízení nezávislé fiskální rady.

EU vítá jmenování všech členů fiskální rady, k němuž došlo dne 31. července 2026, vyzývá však Černou Horu, aby urychlila zahájení činnosti této rady, která musí začít poskytovat nezávislá a odborná stanoviska k rozpočtovým plánům vlády s dostatečným předstihem před datem přistoupení.

EU dále bere na vědomí, že se Černá Hora nadále účastní každoročního hospodářského a finančního dialogu mezi EU a regionálními partnery (program hospodářských reforem) a pravidelně se zavazuje provést roční politické pokyny. Program hospodářských reforem slouží jako ústřední mechanismus makroekonomického a fiskálního plánování a zajišťuje sblížení s procesem evropského semestru.

EU zdůrazňuje, že v zájmu zachování a dalšího posílení schopnosti Černé Hory fungovat jako tržní hospodářství a za účelem zajištění konkurenceschopnosti Černé Hory v rámci Unie po přistoupení je i nadále nezbytné pokračující úsilí a soustavné provádění strukturálních reforem – zejména těch, které jsou označeny jako prioritní ve zprávě o Černé Hoře připojené k výročnímu sdělení o politice rozšíření EU, v programu reforem v rámci plánu růstu pro západní Balkán a v každoročním hospodářském a finančním dialogu mezi EU a regionálními partnery.

* * *

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem EU konstatuje, že tato kapitola v této fázi nevyžaduje další jednání.

Po celou dobu jednání bude pokračovat monitorování pokroku při sblížování právních předpisů s *acquis* EU a jeho provádění. EU zdůrazňuje, že zvláštní pozornost bude věnovat sledování všech konkrétních výše uvedených otázek s cílem zabezpečit správní kapacitu Černé Hory, její schopnost provádět a vymáhat *acquis* v této kapitole, včetně posílené schopnosti fungovat jako tržní hospodářství, a dokončení sblížování práva. Zvláštní pozornost je třeba věnovat i vazbám mezi touto kapitolou a dalšími kapitolami jednání. Ke konečnému posouzení souladu právních předpisů Černé Hory s *acquis* a její schopnosti toto *acquis* ve všech oblastech provádět může dojít teprve v pozdější fázi jednání. EU Černou Horu vyzývá, aby Radě stabilizace a přidružení kromě všech informací, které může EU v souvislosti s jednáním v této kapitole vyžadovat a které mají být konferenci poskytnuty, pravidelně podávala podrobné písemné informace o pokroku v provádění *acquis* a v posilování své správní kapacity.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem se EU v případě potřeby v příhodném okamžiku k této kapitole vrátí.

EU bere na vědomí, že Černá Hora ve svém vyjednávacím postoji AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 a dodatku k němu AD 64/26 CONF-ME 2 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 17 ve znění platném ke dni 28. srpna 2026.

Rovněž bere na vědomí, že Černá Hora prohlašuje, že bude v procesu sladění s *acquis* pokračovat a že bude připravena je k okamžiku svého přistoupení k Evropské unii provádět.

EU dále připomíná, že v období od 28. srpna 2026 do uzavření jednání může být přijato nové *acquis*.

NÁVRH – ZMĚNY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ VYPLÝVAJÍCÍ ZE SPOLEČNÉHO POSTOJE EU

ČÁST [XX]

ZÁSADY

Článek [X]

Černá Hora se ode dne přistoupení účastní hospodářské a měnové unie jako členský stát, na který se vztahuje výjimka ve smyslu článku 139 Smlouvy o fungování EU.

- Aniž je dotčen odstavec 1, je Černá Hora po přistoupení k Unii výjimečně oprávněna nadále používat euro jako své jediné zákonné platidlo podle svého vnitrostátního práva.
- Euro není v Černé Hoře zákonným platidlem podle práva Unie, dokud nebude zrušena výjimka v souladu s čl. 140 odst. 2 Smlouvy o fungování EU.
- Až do zrušení výjimky nezakládá používání eura Černou Horou pro tuto zemi žádná práva ani povinnosti vyplývající ze statusu členského státu, jehož měnou je euro.
- S ohledem na výjimečnou situaci Černé Hory se požadavky stanovené v čl. 140 odst. 1 prvním pododstavci třetí a čtvrté odrážce Smlouvy o fungování EU a dále upřesněné v člancích 3 a 4 protokolu (č. 13) připojeného ke Smlouvám upravují v souladu s protokolem č. [xx].

Protokol č. [xx] o některých úpravách rámce pro posuzování konvergence Černé Hory [připojí se ke smlouvě o přistoupení]

Odůvodnění:

Používání eura Černou Horou je odůvodněno výjimečnými historickými okolnostmi. V návaznosti na hyperinflaci, k níž došlo po válkách v 90. letech 20. století, začala Černá Hora v uvedeném období fakticky používat německou marku. Za účelem stabilizace svého hospodářství začala Černá Hora souběžně s jugoslávským dinárem jako zákonné platidlo v roce 1999 používat německou marku oficiálně a ta se následně od roku 2000 se stala v Černé Hoře jediným zákonným platidlem. Se Spolkovou republikou Německo nebyla uzavřena žádná dohoda, která by používání německé marky Černou Horou upravovala. Poté, co byly v eurozóně do oběhu uvedeny eurobankovky a euromince, nahradila Černá Hora v březnu 2002 německou marku eurem jako jediným zákonným platidlem. Obdobně neexistuje ani žádná dohoda s Evropskou unií, která by upravovala používání eura Černou Horou.

- V říjnu 2007 Rada prohlásila, že jednostranné přijetí eura za národní měnu („euroizace“) není slučitelné se Smlouvami, které předpokládají přijetí eura jako výsledek strukturovaného mnohostranného procesu konvergence, a že důsledky Smluv pro měnový režim Černé Hory budou podrobně popsány v patřičné době, nejpozději však během případných budoucích jednání o přistoupení k Evropské unii.
- Používání eura Černou Horou působí obtíže při uplatňování dvou ze čtyř konvergenčních kritérií stanovených v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a dále upřesněných v protokolu (č. 13) připojeném ke Smlouvám¹, a sice kritéria směnného kurzu a v menší míře kritéria dlouhodobých úrokových sazeb. To snižuje jejich skutečnou ekonomickou relevantnost pro posouzení požadavku na vysoký stupeň udržitelné konvergence, jak je stanoveno v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

¹ Protokol (č. 13) o kritériích konvergence (Úř. věst. C 202, 7.6.2016, s. 281, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_13/oj).

- Vzhledem k tomu, že se euro v Černé Hoře již používá, nelze kritérium směnného kurzu a kritérium dlouhodobých úrokových sazeb plně použít jako tržní test rizik pro makroekonomickou a finanční stabilitu, jak je zamýšleno v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a v protokolu (č. 13) připojeném ke Smlouvám. Zásadní problém pro posouzení představuje zejména ověření neexistence silných tlaků na směnný kurz, které nelze uplatnit, jestliže směnný kurz neexistuje. S ohledem na nemožnost věcného použití kritéria směnného kurzu a oslabení užitečnosti kritéria dlouhodobých úrokových sazeb by proto mělo být kritérium směnného kurzu nahrazeno důkladným přezkumem „dalších faktorů“, jež jsou relevantní pro hospodářskou integraci a konvergenci, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 posledním pododstavci Smlouvy o fungování EU, které by zároveň doplňovalo kritérium úrokových sazeb, aby bylo možné požadavek na vysoký stupeň udržitelné konvergence řádně posoudit.
- Volba dalších relevantních faktorů coby náhradních a doplňkových prvků se řídí zásadou funkční rovnocennosti s cílem kompenzovat nedostatečné relevantní informace pro posouzení dosažení vysokého stupně udržitelné konvergence, tedy informace, které by jinak vyplývaly z existence silných tlaků na směnný kurz a vysoké dlouhodobé úrokové sazby. Tím by se mělo rovněž zajistit, že posouzení konvergence uplatňované vůči Černé Hoře bude z ekonomického hlediska rovnocenné posouzení uplatňovanému na jiné členské státy, na které se vztahuje výjimka.

- Zejména přezkum: i) stavu a vývoje platební bilance (běžný účet, kapitálový účet a finanční účet), včetně pozice zahraničních finančních aktiv a závazků, a ii) stavu a vývoje cenové a nákladové konkurenceschopnosti by měl mít za cíl určit možnou vnější nebo vnitřní zranitelnost, která by mohla vést k silným tlakům na směnný kurz, pokud by Černá Hora měla svou vlastní měnu. Smyslem tohoto posouzení by mělo být vyhodnotit udržitelnost vnější pozice Černé Hory. Mělo by rovněž přezkoumat možné vnitřní nerovnováhy, které mohou vést k vnějším nerovnováhám. V souladu s čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a protokolem (č. 13) připojeným ke Smlouvám by Černá Hora měla mít během své účasti v mechanismu směnných kurzů (ERM II) udržitelnou vnější pozici po dobu nejméně dvou po sobě následujících let.
- Analýza těchto prvků, jak je uvedeno v předchozím bodě odůvodnění, by měla být pro posouzení dosažení vysokého stupně udržitelné konvergence stejně relevantní jako analýza ostatních konvergenčních kritérií. Výsledkem analýzy by mohlo být pozitivní hodnocení, pokud jsou splněna i ostatní kritéria a je konstatován vysoký stupeň udržitelné konvergence, nebo negativní hodnocení, pokud existují rizika pro udržitelnost vnější pozice.
- Posouzení by mělo zohlednit základní makroekonomické veličiny Černé Hory a to, zda běžný účet podporují stabilní zdroje vnějšího financování, jak jsou vykázány na finančním účtu. Doplnková analýza pozice zahraničních finančních aktiv a závazků by měla poskytnout informace o míře expozice země vůči rizikům možných změn nálady zahraničních investorů a souvisejícím rizikům náhlé korekce vnější pozice. Tato analýza by měla rovněž zohlednit rozdělení vnějších závazků na přímé zahraniční investice a dluh. Zatímco ceny a náklady by měly být přezkoumány jako součást kritéria cenové stability, analýza ukazatelů vnější konkurenceschopnosti by měla pomoci pochopit, zda kumulované změny cen a nákladů představují rizika pro vnější výkonnost, což lze měřit například zvýšením podílů na vývozních trzích.

- Analýza by měla rovněž usilovat o identifikaci možných vnitřních nerovnováh, které by v případě, že nebudou řešeny, mohly v konečném důsledku vyžadovat vnější korekci. Ty by měly zahrnovat zejména posouzení vývoje zadluženosti domácností nebo podniků s přihlédnutím jak k dynamice dluhu, tak k jeho výši. Oba tyto rozměry by měly být hodnoceny s ohledem na základní makroekonomické veličiny země. Analýza možných vnitřních nerovnováh by měla být doplněna posouzením možných zranitelných míst ve finančním sektoru, neboť tato zranitelná místa mohou významným způsobem prohlubovat další makroekonomické nerovnováhy. Navíc i v případě, že jsou fiskální nerovnováhy dobře zdokumentovaným možným zdrojem vnější nerovnováhy, by jejich posouzení mělo být zachyceno v rámci fiskálního kritéria, a proto by mělo být vynecháno z analýzy „dalších faktorů“.
- Oba rozměry posouzení udržitelnosti, vnější i vnitřní, by měly být provedeny přezkoumáním řady ukazatelů. Při určování možných zdrojů zranitelnosti, které by mohly vzájemně posilovat své účinky, by měly být zohledněny průřezové interakce. Uvedená analýza by měla úzce vycházet z metod a kvantitativních nástrojů vyvinutých v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze, který byl zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy² a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně³. Měla by zejména zohlednit zjištění případných hloubkových přezkumů v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze. V souladu s předešlými konvergenčními zprávami by posouzení „dalších faktorů“ mělo rovněž zohlednit kvalitu institucí vzhledem k jejich úloze při utváření makroekonomické odolnosti a přizpůsobivosti ekonomiky.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj>).

- Konvergenční kritéria týkající se cenové stability a fiskální udržitelnosti, jak je stanoveno v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a v protokolu (č. 13) připojeném ke Smlouvám, by se na Černou Horu vztahovat měla. Dále by se měl na Černou Horu vztahovat i požadavek slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů s články 130 a 131 Smlouvy o fungování EU a se statutem ESCB a ECB by se měl, jak je stanoveno v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.
- Kromě toho v souladu se stávajícím rámcem pro účast v mechanismu ERM II, jak stanovily strany

ERM II v roce 2018 pro Bulharsko a v roce 2019 pro Chorvatsko, by se Černá Hora a strany ERM II měly dohodnout na řadě předchozích politických závazků, které má členský stát před vstupem do ERM II splnit v oblastech politiky, jež mají velký význam pro hladký přechod na ERM II a účast v něm. Předchozí závazky by měly zahrnovat přinejmenším úzkou spolupráci s jednotným mechanismem dohledu, patřičný makrobezpečnostní rámec a vhodný rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu.

- V souladu s dosavadní praxí by Černá Hora měla při vstupu do ERM II (dále jen „závazky po vstupu“) rovněž přijmout další závazky s cílem dosáhnout vysokého stupně udržitelné konvergence, jak vyžaduje čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.
- Předchozí závazky i závazky po vstupu by měly mimo jiné zohledňovat potřebu reforem zaměřených na řešení makroekonomických zranitelných míst a veškeré další výzvy vyplývající z dřívější jednostranné euroizace Černé Hory.
- Černá Hora by rovněž měla přijmout nezbytná opatření k posílení provozních a analytických kapacit své centrální banky v oblasti měnové politiky, aby byla zajištěna účinná účast její centrální banky v Eurosystemu po zrušení výjimky.

Článek 1

Oblast působnosti

Tento protokol stanoví upravený rámec pro posouzení konvergence pro účely přijetí eura Černou Horou podle článku 140 Smlouvy o fungování EU, pokud jde o čl. 140 odst. 1 první pododstavce třetí a čtvrtou odrážku Smlouvy o fungování EU, jak je podrobněji uvedeno v člancích 3 a 4 protokolu (č. 13) připojeném ke Smlouvám. Prvky článků, pro které tento protokol neobsahuje žádnou úpravu, nejsou tímto protokolem dotčeny.

Článek 2

Uplatňování konvergenčních kritérií

Kritérium směnného kurzu stanovené v čl. 140 odst. 1 prvním pododstavci třetí odrážce Smlouvy o fungování EU a dále upřesněné v článku 3 protokolu (č. 13) připojeného ke Smlouvám se jako podstatné hospodářské kritérium na Černou Horu nevztahuje a nahrazuje se články 4 až 6.

- Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb stanovené v čl. 140 odst. 1 prvním pododstavci čtvrté odrážce Smlouvy o fungování EU a dále upřesněné v článku 4 protokolu (č. 13) připojeného ke Smlouvám zůstává pro Černou Horu použitelné a doplňuje se články 4 až 6.

Článek 3

Účast v ERM II

Bez ohledu na čl. 2 odst. 1 požádá Černá Hora o účast v mechanismu směnných kurzů (ERM II), jak je stanoveno v čl. 140 odst. 1 prvním pododstavci třetí odrážce Smlouvy o fungování EU.

- Černá Hora se účastní mechanismu ERM II po dobu nejméně dvou po sobě následujících let před přijetím kladného posouzení konvergence podle článku 140 Smlouvy o fungování EU a článku 3 protokolu (č. 13) připojeného ke Smlouvám.
- Černá Hora má během své účasti v ERM II po dobu nejméně dvou po sobě následujících let udržitelnou vnější pozici.
- Před zahájením účasti v ERM II se Černá Hora a strany ERM II dohodnou na řadě předchozích politických závazků, které musí Černá Hora před vstupem do ERM II splnit. V okamžiku přistoupení k ERM II přijme Černá Hora rovněž další závazky (závazky po vstupu).

Článek 4

Další relevantní faktory

S cílem posoudit, zda Černá Hora dosáhla vysokého stupně udržitelné konvergence, se zvláštní význam přikládá přezkumu dalších relevantních faktorů uvedených v čl. 140 odst. 1 posledním pododstavci Smlouvy o fungování EU.

Článek 5

Externí posouzení udržitelnosti

Přezkum uvedený v článku 4 zahrnuje zejména posouzení:

- i) stavu a vývoje platební bilance (běžný účet, kapitálový účet a finanční účet), včetně pozice zahraničních finančních aktiv a závazků, a
- ii) stavu a vývoje cenové a nákladové konkurenceschopnosti.

1. Tento přezkum určí existenci možných vnějších nebo vnitřních nerovnováh, které by mohly vést k silným tlakům na směnný kurz, pokud by Černá Hora měla svou vlastní měnu, a rozhodne o udržitelnosti vnější pozice.
2. Existence rizik ohrožujících udržitelnost vnější pozice může vést k závěru, že vysokého stupně udržitelné konvergence dosaženo nebylo.

Článek 6

Vnitřní nerovnováhy a finanční sektor

Pro účely čl. 5 odst. 2 posouzení možných vnitřních nerovnováh, které mohou vést k vnějším nerovnováhám, zahrnuje:

- i) vývoj zadluženosti domácností a podniků;
- ii) zranitelná místa ve finančním sektoru.

Článek 7

Kapacita centrální banky

Černá Hora přijme nezbytná opatření k posílení provozních a analytických kapacit své centrální banky v oblasti měnové politiky.

Tato opatření zajistí účinnou účast centrální banky Černé Hory v Eurosystemu po zrušení výjimky.